

ВИДАННЯ ГОЛОВНОЇ РЕДАКЦІЇ.

Ч.ІО а.

27 липня 1940 р.

ЛЕКТОРАТ ЗАКОРДОННОЇ ПРЕСИ .

Н і м е ч ч и н а .

Базлер Нахріхтен з 21 липня.

В передовиці пише газета на маргіні останньої промови А. Гітлера м.ін.: "Дуже інтересний був теж у промові канцлера наголос, який Гітлер поклав на запевнення, що відносини між Німеччиною й Советами чітко розяснені. Перегруповання значних частин німецької армії з заходу на схід й особливо демонстративне відвигнення цього потягнення через тріумфальний вмарш у Берлін викликало було в закордонних кругах припущення, що райх вважає потрібною скріплenu сторожу н сході. Гітлерові здається дуже залежало на тому, щоб такі припущення розвіяти. Він не бажає, щоб на Балкані й у Туреччині спекулювали на німецько-російськім напруженні".

Базлер Нахріхтен з 23 липня.

За Сандей Таймс подає газета, що місячна продукція літаків у Німеччині виноси 1300 апаратів. Це означає зрост продукції на 500 апаратів від початку війни. Фахові круги оцінюють силу німецької воздушної флоти на 13 тисяч апаратів пе шої лінії, до чого долучити треба ще резерви й 3000 літаків для транспорту ча тин.

Базлер Нахріхтен з 25 липня.

Лондонська Нью Кронікл вказує на непокоючі вістки з Америки, що звідтам зала довано на кораблі багато нафти для Еспанії. Припускають, що Німеччина послуго вується Еспанією як каналом для імпорту нафти. Нью Кронікл звертає увагу свої го уряду на це.

Б р и т а н і я .

Базлер Нахріхтен з 20 липня.

З Лондону повідомляє газета, що брит. амбасадор у Москві сер Стасфорд Кріпс мав тригодинну балачку зо Сталіном. В Лондоні ж став амбасадор Майскій частішим гостем в міністерстві закорд. справ. Він розмовляв раз із Чорчілем і кількома наворотами з Еатлером. "Таймс" видвигають деякі повідомлення московської преси, з яких виходить, що більш. уряд запідоозрює англійців у намаганні змусти Китай за всяку ціну до замирення з Японом. Англійський щоденник пише, що коли цього запідоозрення ще не розвіяли згадані вгорі балачки, то воно на всякий випадок цілком безосновне, бо англ. уряд надалі як і досі заступає погляд, що ролю посередника він зміг би між Китаєм і Японом перебрати тільки у виладку, коли б найдено базу, приемливу для обох сторін. Далі довідуємося з цього ^{Лондону} числа Базлер Нахріхтен, що члени французької амбасади готові до відізду. Гадання інтересно, що контакту обі дергави зовсім не зривають й будуть удерджувати в себе неофіційних дипломатичних агентів. З боку Франції залишається в Лондоні в ха рактері такого агента відомий письменник Поль Моран, який має титул уповноваженого міністра. Французький уряд визнає теж і надалі польський уряд та висилає до Англії того самого уповноваженого, що був в свого часу акредитований при польському уряді в Анжер. Польща ж заступлена в Віші уповноважненим Франковським. Польські конзуляти в Гулюзі, Марселе й Ліоні відриті й надалі. Більша частина польського адміністративного апарату є в Лондоні, деякі польські збройні сили є в Шотландії.

Базлер Нахріхтен з 21 липня.

З Нью Йорку подає щоденник, що американське міністерство юстиції підтвердило, що чікі законні приписи не стоять на перепоні вступові американців у британську армію, флоту й летунство. Зачувати, що вже понад 15 тисяч американських про фесійних летунів зголосило свою охоту вступити в канадське летунство. 3000 із них поїхало в Канаду й вписалося в тамошніх вербункових бюрах.

Базлер Нахріхтен з 24 липня.

З статті "Участь Канади у війні" виходить, що в цій брит. домінії заведена військова повинність, але тільки для охорони канадської землі. Вступ у частини, призначенні для участі в європейській війні, спирається на засаді добровільності.

Базлэр Нахріхтен з 25 липня.

З бельгійського Конга подає газета, що з нагоди бельг. національного свята в словив ген. губернатор цієї колонії непохитну рішучість бельг. Конга бороти далі по британському боці аж до остаточної перемоги. Конга поставить Британі до розпорядимости всі свої збройні сили, сирівці й т.д., щоб цим робом співдяти над освобожденням Бельгії.

Журнал де Женев з 25 липня.

Тимчасовий чеський уряд, який дістав офіційне визнання з боку Британії, має ступний склад: Монсіньор Шрамек - прем'єр, Як Масарик - закорд. справи, ген. Інгр - війна, Едуард Утрана - фінанси, Франтішек Немец - соціальна опіка, Ян Славік - внутр. справи, Ладіслав Файерабенд, Яромір Нечас і Ян Бедро - міністири без портфелів. Енеш є президентом ЧСР.

Середна Європа й Балкан.

Базлэр Нахріхтен з 20 липня.

В турецькій пресі вперше з'явилися голоси про можливість турецько-советського союзу. Півурядова газета "Єні Сабаг" хвалить у своїй передовиці советський уряд і заявляє, що його постава вказує на рішення Росії не змінити дотеперішнього становища супроти Туреччини. Газета пише далі: "Туреччина не тільки приятель Росії, але була б тем вірним союзником... Небезпеки, які грозять спільно обом державам, вимагають такого союзу. Конечно, щоб обі країни звязалися договорами. Щоденник "Ган" не виступає щоправда отверто за таким союзом, але від двох днів вказує на спільні інтереси Туреччини й Росії та радить тіснішу співпрацю.

Базлэр Нахріхтен з 22 липня.

З Будапешту пише газета обширніше на тему російсько-турецьких взаємин м.ін. та "Цо відноситься до взаємин між Туреччиною й Росією, то ходить тут уже не лише про порозуміння між обома державами, для яких існують уже основи, але навіть після того роду закріплення взаємин, яке відповідало б союзові, або на всякий випадок далекий співпраці в усіх важливих питаннях Балкану й Близького Сходу. Хоча ректорно, що настільки поінформована турецька газета, як "Єні Сабаг" уживав в слова "союз", пишучи, що є зовсім можливе заключення союзу між Туреччиною й Словаччиною в тому зміслі, що Туреччина має перебрати на російський рахунок оборону Гарданелів. Цей еволюції сприяє факт, що давніше стільки тісні відносини між Румунією й Туреччиною цілком розлетілися. В балканських столицях загально очікується, що Румунія повідомить небаром формально про свій виступ з балканського блоку. І тут стрічаються намагання турецької дипломатії навязати тісніше взаємини з Советами з намаганнями організації нового балканського блоку, який спирається б на сов. Росію, і в якому не брала б уже участі Румунія, але зате Болгарія. З цієї причини підкреслює від недавна Туреччина так живо слухність болгарських ревізіоністичних побажань й намагається впливати на Атени, щоб між Болгарією й Грецією було найдено якийсь модус вівенде. Примітно при тому, що турецька преса остерігає Болгарію перед спробою намагатися осягнути свої домагання при помочі чужих держав; згідно турецької преси така розвязка викликала б тільки нові безправства. Управильнення взаємин між балканськими державами мусить перевести вони ж самі. Це є точка зоріння турецької преси, яка тимробом проголошує своєрідну доктрину Монро.

Базлэр Нахріхтен з 24 липня.

Газета пише з Будапешту, що держави оси далі чинять тиск у Білгороді, щоб повалити кабінет Цветковіча та віддати владу на його місце кол. прем'єрові Стояді-новічеві. "Це вповні зрозуміле - пише щоденник далі - що югославський уряд зважає все більше свій погляд до Москви, і з цієї причини присвячують у політичній кругах Білгороду велике значення фактів, що нівоіменований советський амбасадор Плотников відвідав разом з членами сов. посольства не лише могилу незнаного монаря в Білгороді, а склав там вінок від імені сов. уряду, але що він удався разом зі своїм штабом до Опленац, де відвідав могилу короля Олександра й склав на ній вінок іменем сов. уряду".

Джорнале д'Італія з 24 липня.

Римський щоденник пише про представлений мадярським урядом парламентові проект закону про автономію Рутенії, яка прийме тепер назву Підкарпатської Войводини.

"Рутенія - письмена газета - була в 1919 році втілена безправно в чехословацьку республіку, яка не дала їй за всі 20 років своєго існування тієї автономії, яку признавали їй договори й зобовязання Праги, крім того подарувавши Рутенії щей хаос тридцяти політичних партій. Після короткого періоду порядковання після реанексії, Мадярщина, яка негайно запевнила була рутенському народові його традиційні права свободи й культури, реалізує тепер автономію, яка створює не зменшення а скріплення національної єдності країни".

Ця ж газета подає з Будапешту, що міністр справедливості Бадосі предложив парламентові проект закону, складеного з усього двох статей, які піддають покаранню тюром пів або одного року всіх тих, що словом або письмом зневажають національні почуття меншин.

Базлер Нахріхтен з 25 липня.

З Бєліну повідомляє щоденник, що в Москву прибула вже німецька комісія для переговорів з советськими чинниками в справі переселення німецької меншини з Бесарабії й Півн. Буковини, яка начислює в першій області 30 тисяч, а в другій 35 тисяч. Теж і ці людські маси перекинуть в новий Вартегау - на території колишньої польської держави, яку вже втілено в Райх.

Ватикан.

Базлер Нахріхтен з 20 липня.

В дописі з Ватикану газета вказує, що умовини перемиря, поставлені Італією Франції, були б випали куди твердші, коли б не вплив Ватикану. Далі читаємо в згаданому дописі таке: "Че зрадимо ніякої тайни згадавши, що Ватикан почував себе дуже занепокоєний прониканням Росії. Вже саме остаточне опановання й більшевизація Галтійщини вистарчило б, щоб викликати це занепокоєння. Після розбрата Польщі означали Литва й Латвія важні передові пости католицької церкви. Папа вислав був до Ковна нунція, який працював довгі роки під його рукою й тішився його повним довір'ям. Тепер зачувасти, що новий литовський уряд хоче відмовити всім церквам піддержку церкви. Не йнакше розвинутуся справи в других балт. державах. А тепер приходить до цих фактів російське проникання Балкану. Пригадимо собі, що власне недавно дійшло до значного наближення між Румунією й Ватиканом. Румунські міністри й делегації, які прибували до Риму, відвідували папу, який уздіяв їм приватні авдіснції. Крім того існувало італійське запевнення, що проникання Советів на Балкані не будеться терпіти. Пітають себе отже в Ватикані, як далеко захоче це Росія використовувати теперішню ситуацію й як довго будуть ще їй уступати з тактичних причин. Ватикан поставився, звичайно, вповні на сторону Румунії й у "Осерваторе Романо" находимо всі ті аргументи, якими Румунія постійно обосновувала свої права до Бесарабії. Тем узділення більшої суми утікачам з відступлених територій є своєго роду демонстрацією... Як не тужливо очікує папа його оточення повороту миру, в всіх у Ватикані міродатні особистості, які заступають погляд, що світ чекає все ще перед тим велике напруження сили, щоб позбутися загрозливої небезпеки. Події останнього часу навчили, що відкладання проблем: тільки утруднює їх розвязку й проволікає уздоровлення світу. Сьогодні більше, ніж колинебудь, має вагу речення, що большевизм це для Ватикану ворог ч. I!".

С. С. С. Р.

Дойче Альгемайнє Цайтунг з 25 липня.

"Москва. Закордонна преса поширює чутки, що - поперше - Сов. Росія зобовязалася доставляти Англії літаки й що Англія приготовила на закупно цих літаків 200 млн фунтів штерлінгів; подруге, що в найближчих дінях почнуться між Туреччиною й Советами переговори в справі заключення торговельного договору, щоб підвищити торг. оборот між обома країнами на 12 млн. турецьких фунтів; потрете, що Советський Союз передав румунському урядові ноту з домаганням завести в Румунії демократичний уряд, бо йнакше, мовляв, неможливо ручитися за приязні взаємини між обома країнами. ТАСС уповноважена заявити, що всі ці чутки позбавлені всякої основи".

Базлер Нахріхтен з 21 липня.

З Москви подає щоденник, що сов. уряд візвав усі заинтересовані держави позамінити свої консульти в Чернівцях і Кишиневі.

Базлер Нахріхтен з 23 липня.

Латвійський посол у Вашингтоні Альфред Більманіс заявив, що Латвія стала жертвою "неспровокованого нападу" з боку Советів, і тому він відмовляється передавати посольство.